

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

<i>Jméno a příjmení studenta:</i>	KLÁRA FIKAROVÁ
<i>Studijní obor:</i>	Speciální pedagogika - vychovatelství
<i>Vedoucí bakalářské práce:</i>	Mgr. Tomáš Kohoutek
<i>Katedra:</i>	KPP
<i>Název bakalářské práce:</i>	PROFESNÍ STRES SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ
<i>Volba tématu:</i>	Aktuální
<i>Cíl práce a jeho naplnění:</i>	Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn
<i>Struktura práce:</i>	Logická
<i>Práce s literaturou:</i>	Zdařilá, autorka využila širokou škálu dostupných pramenů a prokázala schopnost funkční kompilace podstatných poznatků
<i>Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):</i>	Adekvátní povaze práce
<i>Přínosy bakalářské práce:</i>	Originální a relativně zdařile zpracované výpovědi
<i>Uplatnění bakalářské práce v praxi a ve výuce:</i>	Práci lze uplatnit
<i>Formální stránka:</i>	Výborná
<i>Jazyková stránka:</i>	Stylistická i gramatická stránka velmi dobrá

Slovní hodnocení práce:

Autorka ve své bakalářské práci zpracovala aktuální a dosti neotřelé téma – jako studentka speciální pedagogiky se věnovala „stinným stránkám“ profese, které však k praxi neodmyslitelně patří. V teoretické části se zabývala širokým spektrem relevantních témat – pozornost věnuje obecným a osobnostním předpokladům pro práci speciálního pedagoga, požadavkům na profesní kompetence, možnostem uplatnění v různých institucích a na různých pozicích, problematice stresu v pracovním kontextu i obecně, syndromu vyhoření i možnostem jeho prevence.

Teoretická část je přiměřeně obsáhlá, má široký tematický záběr a navzdory tomu, že ne všechny části jsou stejně relevantní, až na výjimky působí jako konzistentní a promyšlený text s jasným vztahem k hlavnímu tématu práce. Úvodní pasáže prozrazují schopnost vlastního originálního přínosu, která se však neprojevuje ve všech kapitolách stejnou měrou – jakoby někdy až příliš převažovala potřeba vše „definovat“ na základě autoritativních pramenů. Výběr témat je však velmi informativní a teoretická část představuje dobrý základ pro výzkumné uchopení problematiky.

Návaznost obou částí práce je proto plynulá a logická. Autorka volí adekvátní výzkumnou strategii – kvalitativní výzkum, realizovaný formou polostrukturovaných rozhovorů s cíleně vybíranými respondenty (deset speciálních pedagogů s různou profesní zkušeností). Dobře formuluje obecné cíle výzkumu (co představuje zdroje zátěže, jak se speciální pedagogové se zátěží vyrovnávají), adekvátně je specifikuje do užších tematických okruhů a vhodně a s ohledem na respondenty formuluje i konkrétní otázky pro rozhovor. Osnova rozhovoru je promyšlená nejen po stránce obsahu, ale i po stránce „dramaturgické“,

zahrnuje otázky „rozehřívací“, faktografické, takové, které umožňují srovnání výpovědí o různých aspektech problému, i „projektivní“ tam, kde by na přímou otázku mohlo být pro respondenty obtížné odpovědět. Popis vlastního postupu je přitom velmi plastický a je zřejmé, že se opírala o relevantní literaturu o daném typu výzkumu, stejně jako o dříve shrnuté teoretické poznatky.

Přiměřeně se věnuje obecným metodologickým aspektům své práce (zvolený postup, metoda výběru respondentů, charakteristika respondentů). Adekvátně stanovila kritéria pro zařazení do souboru i principy jeho pracovní „stratifikace“, vhodně popisuje etické aspekty výzkumu a úvodem poskytuje základní charakteristiky respondentů i situací, za kterých rozhovory vedla.

Při seznamování s výsledky postupuje převážně cestou parafrází a citací odpovědí na každou z otázek tak, jak následují v osnově rozhovoru. Velmi přínosné je však doplnění srovnání odpovědí na zdánlivě nesouvisející otázky – zde se dostává z popisné úrovně na skutečně analytickou rovinu práce. Hlavní výsledky shrnuje nejen slovně, ale ilustruje je i tabulkami s výběrem ilustrativních citací z rozhovorů. Oba postupy umožňují přehlednou prezentaci a přiměřené zjednodušení skutečně velmi komplexních a obsáhlých výpovědí.

Zvláštní oddíl věnuje i přehlednému shrnutí výsledků vzhledem k základním výzkumným otázkám. Podrobněji se však zařazení svých zjištění do kontextu věnuje i v samostatné diskusi, kde také alespoň stručně srovnává své nálezy s nálezy jiných autorů. Zde mi poněkud schází některá témata, která mohou být významná a přínosná – např. efekt supervize, sociální opora v týmu a mimo něj, individuální styl zvládnutí zátěže a jeho rozvíjení.

Na řadě míst práce bohužel působí rušivě stylistické neobratnosti nebo šroubovaný sloh, smysl textu však zůstává zřejmý a tyto nedostatky přinejmenším z velké části vyvažuje podrobný způsob sdělování východisek i výsledků a celkově pečlivá práce s informacemi. Oceňuji i péči o věcnou estetiku textu – např. motto s méně známým, avšak pro práci velmi přílehlavým výrokem T.G.Masaryka.

Práce má všechny náležitosti, oceňuji jak schopnost práce s literaturou, tak především úroveň komunikace s respondenty (vedení rozhovorů), velmi zdařilý pokus o analýzu obsáhlého materiálu rozhovorů i svědomitost autorky a značnou ochotu a schopnost doplňovat si průběžně potřebné kompetence pro psaní práce tam, kde jí je škola zůstala dlužna. Svědčí o velmi dobrém potenciálu autorky k samostatné práci, potenciálu k porozumění klientům i o schopnosti reflektovat vlastní práci a klást si relevantní otázky.

Práce splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.:

Navrhovaná známka:

VÝBORNĚ

Otázky k ústní obhajobě práce:

Které výsledky byly pro Vás samotnou neočekávané?

Které výsledky považujete osobně za potenciálně nejvíce přínosné pro praxi?

Jak hodnotili respondenti možnosti supervize?

Pokud byste měla sestavit pomyslný „žebříček“ zdrojů zátěže u SP, jak by vypadal??

V Brně dne 30. 5. 2013

Mgr. Tomáš Kohoutek
vedoucí práce